

60% - examen (nu trebuie min 5)

30% - seminar

10% - oficiu

Accepțiunile dreptului

Drept obiectiv = totalitatea normelor juridice adoptate de organele statului care reglementează raporturile juridice dintre membri unei comunități.

Drept subiectiv = posibilitatea unei persoane numită subiect de drept de a avea o anumită conduită – adică de a își valorifica un drept care de a se apăra împotriva unor terțe persoane, de a își apăra un interes, de a îndeplini anumite acte juridice, de a încheia / executa anumite acte.

Știința dreptului = știința socio-umană care studiază fenomenul juridic în toate formele sale de manifestare. Este un ansamblu de reguli obligatorii edictate/ adoptate/ recunoscute de stat, garantate de acesta cu scopul organizării și disciplinării condițiilor oamenilor în cadrul relației sociale la care aceștia participă, reguli care se îndeplinesc în principiu de bunăvoie. Dacă sunt încălcate se aduc la îndeplinire prin constrângere statală.

Sistemul de drept are ca element de bază normă juridică.

Toate normele juridice formează ramuri ale dreptului.

Ramura a dreptului = ansamblu de norme care reglează relațiile sociale dintr-un anumit domeniu al vieții sociale. În cadrul fiecărei ramuri normele se grupează în entități juridice, norme care se înrudesesc după metoda de reglare specifică ramurii respective.

Sistemul de drept cuprinde diviziunile dreptului:

1. **Drept intern și drept internațional.** Dreptul intern cuprinde norme elaborate de un stat. Dreptul internațional reprezintă rezultatele raporturilor interstatuale (tratate, convenții, pacte). Sistemul de drept intern cuprinde 2 divizii:
 - a. Drept public – raportul juridic e un raport de autoritate (părțile nu sunt egale juridic, stat ≠ PF/PJ)
 - i. Drept constituțional
 - ii. Drept administrativ
 - iii. Drept financiar
 - iv. Drept vamal
 - v. Drept penal
 - vi. Drept procesual
 1. Civil
 2. Penal
 - b. Drept privat – raportul de egalitate juridică (PF/PJ/stat = stat/PF/PJ)
 - i. Drept civil

- ii. Drep comercial
- iii. Dreptul muncii
- iv. Dreptul familiei
- v. Etc.

Constanta dreptului afacerilor este **profesionistul** (PF/PJ) – acea persoană care exploatează o întreprindere.

Legislația aferentă dreptului afacerilor:

- Codul civil
- Legea 31/90 – societatea
- Legea 26/90 – registrul comerțului
- OUG44/2008 – desfășurarea activităților economice de către persoane fizice autorizate, întreprindere individuala, întreprindere familială.

Drept civil = ansamblul normelor ce reglează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre PF sau PJ ca subiecte de drept civil aflate pe poziții de egalitate juridică. Drept comun în materia dreptului privat.

Drept comercial = ansamblu de norme juridice ce reglează raportul juridic la care participă comercianții în calitate de profesioniști.

Particularitățile dreptului afacerilor

1. Normele dreptului afacerilor au caracter disciplinar în sensul că se întrepătrund normele din ramurile de drept public cu ramurile de drept privat.
2. Existența profesionistului ca și constantă a dreptului afacerilor.

Profesioniști

- Persoană fizică (PF)
 - o PFA
 - o ÎI
 - o ÎF (nu poate angaja)
- Persoană juridică (PJ)
 - o SA
 - o SCA
 - o SRL
 - o SNC

Dreptul afacerilor cuprinde totalitatea normelor juridice care reglementează raporturile juridice dintre profesioniști, precum și raporturile dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil, în calitatea lor de consumatori.

Dreptul afacerilor este un drept al profesioniștilor, adică al acelora care exploatează o întreprindere putând avea sau nu calitatea de comercianți.

Norma juridica = regula de conduită generală, impersonală și obligatorie; expresie a voinței de stat al cărei scop este acela de a asigura ordinea socială, îndeplinirea ei fiind asigurată la nevoie prin constrângere statală.

Caracteristici ale normei

1. *Generalitatea* – norma prescrie o conduită tipică, opozabilă în mod egal fiecarui individ sau grup social.
2. *Impersonalitatea* – nu concretizează persoana, nu o individualizează. Se referă la toate persoanele.
3. *Tipică* – în sensul că norma încearcă să construiască o conduită etalon, adică o conduită tipică la care persoanele să se raporteze
4. *Obligativitatea* – norma este obligatorie. Impune o conduită sau interzice. Este asigurată, dacă este nerespectată, prin constrângere statală.
5. *Repetabilă* – are caracter de continuitate. Din momentul în care intră în vigoare, până la data ieșirii din vigoare.

Structura normei

Structura logico-juridica. Presupune 3 elemente (ordinea este indiferentă)

- **Ipoteza** – reprezintă domeniul împrejurărilor, ori situațiilor în care se aplică norma
- **Dispoziție** – esența/ conținutul normei. Este cea care obligă/ interzice/ permite o anumită acțiune în care se aplică norma.
- **Sanctiune** – consecința nerespectării dispoziției.

Clasificarea normelor juridice

1. Dupa obiectul de reglementare si metoda de reglementare distingem atatea norme cate ramuri de drept exista.
 - a. Norme de drept civil
 - b. Norme de drept penal
2. Dupa forta juridica
 - a. Norme cuprinse in legi elaborate in parlament
 - b. Norme cuprinse in decrete, hotarari sau ordonante
3. Dupa modul de cuprindere
 - a. Complete – au prezente toate elementele de structura (ipoteza, dispozitie, sanctiune)
 - b. Incomplete – nu au toate elementele de structura prezente.
 - i. Incomplete de trimitere - se completeaza cu norme care sunt in vigoare/ preexistente
 - ii. Incomplete in alb – se completeaza cu norme care intra ulterior in vigoare
4. Dupa sfera de aplicare
 - a. Norme generale – se aplică tuturor relațiilor sociale dintr-un domeniu sau ramură de drept. Au cea mai largă sfera de aplicare. (exemplu: codul civil)
 - b. Normel speciale – se aplică unei sfere mai restrânse de relații sociale din cadrul unui domeniu sau ramuri de drept. Derogă/ se abate/ este diferită de norma generală. Între două categorii de norme susceptibile de interpretare (pot fi interpretabile) se aplică normele speciale. (exemplu: legea 31/90 – dreptul comercial)
 - c. Norme de excepție – completează normele generale sau speciale. Admit derogări (abateri) de la conduita prescrisă de acestea. Sunt de strică interpretare și aplicare. Nu pot fi extinse prin interpretare.
5. Dupa caracterul conduitei
 - a. Norme imperative – exclud orice derogare. Impun o anumită conduita. Sunt de două feluri
 - i. Onerative – obligă la o anumita acțiunea
 - ii. Prohibitive – interzic o anumită acțiune

- b. Dispozitive – a căror utilitate norme lăsate la aprecierea/ dispoziția persoanelor. Nu interzic. Permit. Sunt două categorii:
 - i. Permissive – permit în sensul că prevăd anumite drepturi în beneficiul PF sau PJ.
 - ii. Supletive – suplinesc, permit subiectelor sa isi aleaga singure conduita.

Norme de recomandare = recomandă destinatarilor (oamenilor) o anumită conduită fără să o impună/ fără să oblige.

Norme tehnice = norme care prescriu modul de utilizare a mijloacelor de producție prin raportare la forțele naturii în concordanță cu legi și procese obiective.

Norma juridică se aplică/ acționează în timp, în spațiu și asupra persoanelor.

Aplicarea în **timp** presupune 3 momente:

1. Intrarea în vigoare a normei
2. Acțiunea normei
3. Ieșirea din vigoare a normei

Normele juridice/ legile intră în vigoare la 3 zile de la publicarea lor în Monitorul Oficial al României dacă nu se prevede altfel.

Ordonanțele emise de guvern în temeiul unei legi speciale de abilitare intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României sau la o dată ulterioară precizată în conținutul lor.

Termenul de 3 zile atât pentru legi, cât și pentru ordonanțe se calculează pe zile calendaristice, nu pe zile libere, începând cu data publicării în Monitorul Oficial expirând la orele 24 ale celei de a 3-a zi de la publicare.

Ordonanțele de urgență ale guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial cu condiția să fie depuse în prealabil la acea cameră a Parlamentului competentă să fie sesizată dacă cuprinsul OUG nu prevede o altă dată ulterioară.

Celelalte acte normative (de natura administrativă, ordine, instrucțiuni) intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial sau la o dată ulterioară.

Aplicarea normei în timp este guvernată de principiul neretroactivității legii (legea dispune numai pentru viitor, nu are putere retroactivă). Se aplică situațiilor care se nasc de la data intrării ei în vigoare. Norma interpretativă, deși intră ulterior în vigoare normei pe care o interpretează, se aplică numai pentru viitor.

Acest principiu al neretroactivității are 2 excepții:

1. **Retroactivitatea** legii – o lege nouă se aplică unor situații care s-au născut înainte de intrarea ei în vigoare
2. **Ultraactivitatea** legii – legea veche continuă să își producă efectele și după ce a ieșit în vigoare, pe o perioadă în care au apărut alte situații

Aceste excepții sunt exprimate prin principiul legii mai blânde.

Norma juridică iese din vigoare prin abrogare. Abrogarea se poate face sub 3 aspecte:

- Abrogarea expresă direct
- Abrogarea expresă indirect
- Abrogarea expresă tacită

Desoitudinea (desuiet – vechi)

Ajungerea la termen pentru acele acte normative

Actiunea legii in **spațiu** – este guvernată. Actele normative se aplica pe teritoriul României si adopdate de instituțiile legislative
Cand o legea română se aplica si in afara țării, dar pentru cetățenii români.

Raportul juridic de afaceri

Raportul juridic civil este o relație socială, patrimonială sau nepatrimonială, reglementată de norma de drept civil.

Patrimonial înseamnă că are conținut economic relația noastră, iar nepatrimonial, nu are acest conținut.

Caracteristicile raportului juridic:

- Caracter social: se stabilește între oameni
- Caracter condițional: pe de-o parte înseamnă voința legiuitorului care prin norma pe care o adoptă reglementează raportul juridic și pe de altă parte voința părților participante la raportul juridic

Poziția de egalitate a o părților care participă la raportul juridic:

Structura raportului juridic:

1. Subiectele, adică părțile respectiv persoana fizică, persoana juridică
2. Conținutul raportului juridic care înseamnă drepturi și obligații pe care le au părțile
3. Obiectul raportului juridic, adică conduita subiectului pasibil

Persoana fizică este omul privit individual, titular de drepturi și obligații civile. Persoana juridică este orice formă de organizare care trebuie să îndeplinească niște condiții prevăzute de lege. Toate persoanele fizice și juridice au capacitate civilă. Capacitatea civilă are două laturi:

- Capacitate de folosință
- Capacitate de exercițiu

Orice persoană fizică sau juridică are un patrimoniu format din drepturi și obligații.

Capacitatea de folosință a unei persoane fizice este aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații. Capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei. Prin excepție, începe de la concepție, cu condiția să se nască viu. Capacitatea de folosință încetează fizică prin deces, iar dacă a dispărut, se consideră că a decedat dacă au trecut 2 ani de la data anunțării dispariției.

Capacitatea de exercițiu este aptitudinea unei persoane fizice de a-și exercita drepturi și de a-și asuma obligații prin încheiere de acte juridice civile.

Prin încheierea de acte juridice, avem trei categorii de persoane:

- Persoane fizice până la 14 ani, persoana este lipsită de capacitate de exercițiu
- Între 14 și 18 ani, persoana are capacitatea restrânsă
- După 18 ani, capacitatea este deplină

De la 15 ani poate să încheie diverse acte referitoare la activitatea sportivă, artistică. De la 16 ani se poate căsători și dobândește capacitate deplină de exercițiu.

Persoana fizică după cetățenie se împarte în:

- Persoană fizică cu cetățenie română
- Persoană fizică de cetățenie străină
- Persoană fizică fără cetățenie (apatrizii)

Identificarea persoanei fizice:

- Numele, care cuprinde numele de familie și prenumele: numele se poate schimba pe cale administrativă
- Domiciliul sau reședința: domiciliu este locul în care are principala așezare. Reședința este locuința secundară. Dovada domiciliului se face cu cartea de identitate. Domiciliul poate fi procesional și ales. Domiciliul profesional: persoana care exploatează o întreprindere se numește profesionist. Locul întreprinderii profesionistului se numește domiciliu profesional. În ceea ce privește obligațiile ce s-au născut sau urmează să se execute în acel loc. Domiciliul ales este locul în care părțile unui act juridic îl aleg pentru exercitarea drepturilor și executarea obligațiilor ce rezultă din acel act.
- Starea civilă este dreptul persoanei de a se individualiza în familie, în societate. Starea civilă se dovedește prin acte de naștere, căsătorie, deces.

Persoanele fizice ca părți raportul juridic

Persoanele fizice ca părți în raportul juridic de afaceri pot avea calitatea de profesioniști.

Profesioniștii sunt PFA, ÎI (întreprindere individuală) și ÎF (întreprindere familiară):

- **PFA** este o persoană care desfășoară orice formă de activitate economică folosind în principal forța sa de muncă și aptitudinile sale profesionale. Activitatea economică este activitate cu scop lucrativ, constituind în producerea de bunuri, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau testarea de servicii. Drepturile PFA: Poate colabora cu alte PFA, ÎI și ÎF. Poate avea și calitatea de salariat. Poate să-și schimbe ulterior și statul juridic. Are dreptul să angajeze cu contract de muncă terțe persoane pentru desfășurarea activității pe care a declarat-o și pentru care a fost autorizat. Este asigurată în sistemul public de pensii, asigurări și alte drepturi de asigurări sociale, în sistemul de asigurări sociale, de sănătate și pentru șomaj. Soțul sau soția celui care are PFA beneficiază de drepturile soțului sau soției cu PFA. Nu poate fi PFA și ÎI în același timp. Își poate constitui un patrimoniu de afecțiune. Patrimoniul de afecțiune este o masă patrimonială constituită în cadrul patrimoniului întreprinzătorului reprezentând totalitatea drepturilor și obligațiilor afectate prin declarație scrisă, ori după caz, prin acordul de constituire, printr-un act condițional la acesta exercitării unei activități economice. PFA răspunde cu patrimoniul de afecțiune. Dacă patrimoniul de afecțiune nu este suficient, va răspunde și cu patrimoniul propriu.
- **Întreprinderea individuală** este o întreprindere economică, fără personalitate juridică (*nu are patrimoniu*), organizată de un întreprinzător. Întreprinderea individuală poate avea ca obiect de activitatea maxim 10 clase de activitate prevăzute în codul CAEN. Se plătește pentru fiecare. Poate angaja cel mult 8 salariați, terțe persoane cu contract individual de muncă, încheiat și înregistrat în condițiile legii (electronic, prin sistemul REVISAL). Colaborează cu persoane fizice, juridice, PFA, ÎI, ÎF.
- **Întreprinderea familiară** este o întreprindere economică fără personalitate juridică, întreprinsă de o persoană împreună cu un membru al familiei. Este constituită din minim 2 membrii din familie, pot fi și minori cu minim 16 ani. Întreprinderea familiară se constituie în baza unui acord de constituire încheiat de membrii familiei în formă scrisă prin act sub semnătură privată ca o condiție de validitate. Acordul de constituire va stipula în cuprinsul său datele de identificare ale membrilor familiilor și ale reprezentantului desemnat din rândul acestora, condițiile participării, cota fiecărui membru la beneficii și pierderi, raportul dintre membrii întreprinderii familiare, condițiile de retragere, data întocmirii. Dintre membrii, se desemnează un reprezentant, care va gestiona interesele întreprinderii familiare. Toți vor

semna procura specială de prezentare. Prin acordul de constituire, fiecare membru își poate constitui în cadrul patrimoniului său, un patrimoniu de afectare. Membrii întreprinderii răspund solidar și indivizibil pentru datoriile contractate de reprezentant cu patrimoniul de afectare, în completare cu patrimoniul individual.

Persoana juridică

Persoana juridică reprezintă orice formă de organizare a unei activități care trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative:

- Patrimoniu
- Scop
- Organizare

Patrimoniul înseamnă totalitatea drepturilor și obligațiilor unei persoane. Scopul persoanei poate fi lucrativ sau nelucrativ și trebuie prevăzut în actul de constituire. Lucrativ: societățile comerciale. Nelucrativ: asociațiile.

Organizarea presupune trei categorii de organe care asigură și funcționarea persoanei juridice:

- Organe care reprezintă voința socială, voința persoanei juridice: adunarea generală a asociaților sau acționarilor.
- Organe care asigură gestiunea patrimoniului persoanelor juridice: administratorul
- Organe care asigură controlul de gestiune: cenzori sau auditori

Cele de nationalitate romana au sediul in Romania indeferent de component capitalului.
Cele de nationalitate straina au sediul inafara tarii.

Persoane juridice cu scop patrimonial

Persoane juridice fara scop patrimonial

Infintarea persoanelor juridice

Persoanele juridice de drept public se infiinteaza

1. prin lege
2. prin acte ale autoritatilor administratiei centrale sau locale
3. prin alte moduri prevazute de lege

Persoanele juridice de drept privat se pot constitui in mod liber intr-una din formele prevazute de lege: regii autonome, companii nationale, societati nationale, societati cu capital privat (SNC, SCS, SRL, SA, SCA), syndicate, patronate, asociatii, fundatii, culte religioase.

Prin infiintare se creeaza un subiect nou de drept. Modalitati de infiintare

1. prin actul de infiintare al organului competent se infiinteaza autoritatile si institutiile publice, respectiv organele puterii legislative (camera deputatilor, senatul), organisme puterii executive (presedintele romaniei, guvernul, ministerele), unitatile administrativ teritoriale, agentii/ operatiilor economice ce se constituie de stat
2. prin actul de infiintare al celor care o constituie, autoriza in conditiile legii. Pentru acest mod este necesar intocmirea cumulativa a urmatoarelor conditii(acte)
 - a. actul constitutiv/ de infiintare, respectiv conditia constitutiva (pentru societati, contract de societate si/sau statul)
 - b. autorizarea infiintarii, respectiv de instantele judecatoresti (judecatorul delegat la registru)
 - c. inmatricularea inregistrarii/ inscrierea la un organism competent
3. al mod prevazut de lege (exemplu: statul, asociatiile de proprietari)

persoanele juridice ca principiu se infiinteaza pe perioada nedeterminata.

Inregistrarea persoane juridice

Inscrierea/ inmatricularea/ orice formalitate de publicitate prevazuta de lege pentru dobandirea personalitatii juridice sau pentru luarea in evidenta a persoanelor juridice nou infiintate. Inregistrarea se face la cerere sau din oficiu. Efectele inregistrarii:

1. constitutiv, de la data inregistrarii entitatea devine persoana juridica (exemplu: societati, data inregistrarii face sa devina persoana juridica)
2. de opozabilitate fata de terti. Scopul este de publicitate.

Capacitatea civila a persoanei juridice

Capacitarea civila are doua laturi

1. de folosinta
2. de exercitiu

persoanele juridice supuse inregistrarii au capacitatea de a avea drepturi si obligatii de la data inregistrarii. Persoanele juridice nesupuse inregistrarii au capacitatea civila de la data

1. actului de infiintare
2. de la data constituirii
3. de la data oricarei cerinte prevazute de lege

Continutul capacitatii de folosinta este format din drepturi si obligatii. Distingem in ceea ce priveste capacitatea de folosinta, intre persoanele juridice fara scop lucrativ si persoanele juridice cu scop lucrativ.

Cele fara scop lucrativ au doar acele drepturi si obligatii care sunt necesare pentru realizarea scopului stabilit prin lege actul constitutiv sau statut. Capacitatea de folosinta a persoanelor fara scop lucrativ este limitata la scopul stabilit prin actul constitutiv, respectiv la obiectul de activitate. Aceasta corespunde principiului specialitatii capacitatii de folosinta.

Pentru cele cu scop lucrativ au acele drepturi si obligatii ce corespund activitatii pentru care au primit autorizare. Capacitatea de folosinta este limitata la activitatile autorizate (cod CAEN)

Capacitatea de exercitiu este strans legata de organele de administratie deoarece persoanele juridice isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile prin organele sale de administrare de la data constituirii lor. Prin actul constitutiv al PJ sau prin lege sunt desemnate persoanele juridice sau PF care sa actioneze in raporturile cu tertii individual sau colectiv in numele si pe seama PJ. Mai precis, se prevad puterile de reprezentare in actul mentionat.

Raporturile juridice dintre PJ si cei care alcatuiesc organele sale de administratie sunt supuse regulilor mandatului (adica PJ/ societatea este mandant iar organul de administratie Este mandatar/ imputernicit)

Functionalitatea pj

Organele PJ asigura functionarea acesteia prin hotararile si deciziile luate in cadrul AGA.

Identificarea PJ

Inseamna individualizarea acestui subiect de drept si presupune denumirea, nationalitatea, sediul. Dupa specificul obiectului de activitate PJ poate avea nr de inregistrare in RC sau intr-un registru public sau poate avea CUI. Potrivit legii 26/90 societatile se pot identifica prin firma (denumirea), emblema (plus de identificare).

Reorganizarea PJ

Este operatiunea juridica in care pot fi implicate una sau mai multe persoane juridice si are ca efect infiintarea, modificarea sau incetarea acestora. Modalitatile de reorganizare sunt

1. fuziunea

- a. contopire – unirea a doua sau mai multe persoane juridice care conduce la infiintarea unei persoane juridice noi. Efectele contopirii sunt
 - i. efect creator – se creeaza/ infiinteaza o persoana juridica noua
 - ii. are efect extintiv – persoanele juridice care se contopesc isi inceteaza existenta
 - iii. PJ care isi inceteaza existenta isi transmit patrimoniul nefractionat persoanei juridice care ia astfel fiinta. Se realizeaza ca efect a transmisiunii universale
- b. Absorbție – o persoana juridica este absorbita de o alta. Efecte
 - i. Nu are efect creator. Nu se creeaza o alta persoana juridica
 - ii. Are efect extintiv. Dispare persoana juridica absorbita
 - iii. PJ absorbita isi transmite intreg patrimoniul celeilalte PJ (patrimoniul nefractionat, tot o trasnmisiunea universla – toate drepturile si obligatiile PJ absorbite se trasnmit catre cealalta)

2. Divizarea

- a. Totala – cand o PJ isi imparte astfel intreg patrimoniul incat prin aceasta impartire se formeaza mai multe persoane juridice. Efecte
 - i. Efect creator.
 - ii. Efect extintiv – PJ supusa divizarii se dizolva
 - iii. Patrimoniul se transmite fractionat. Se realizeaza o transmitere cu titlu universal, respectiv parti din patrimoniu atre PJ care se infiinteaza prin divizare totala.
- b. Partiala – dintr-o PJ se desprinde o fractiune de patrimoniu. Efecte
 - i. Efect creator
 - ii. Nu are efect extintiv
 - iii. Transmitere cu titlu universal

3. Transformarea este procedeul prin care PJ își încetează existența concomitent cu înființarea a unei alte PJ. Drepturile și obligațiile PJ care și-a încetat existența se transferă în patrimoniul PJ nou înființate.

Încetarea persoanei juridice

Se realizează prin dizolvare, care este urmată de lichidare. Lichidarea care este totală și definitivă a patrimoniului.

Dizolvarea PJ de drept privat

1. Voluntară, prin voința PJ
2. De plin drept, se produce potrivit legii și intervine dacă termenul pentru constituire s-a îndeplinit, obiectul a fost realizat sau a fost imposibil de realizat
3. Silită, dacă scopul pe care PJ îl urmărește sau mijloacele de înrebuintare pentru realizarea scopului sau devenit contrare legii sau ordinii publice

Există și norme speciale care prevăd dizolvarea. Legea 31/90. Și aceasta prevede trecerea timpului și imposibilitatea realizării obiectului de activitate, prevede hotărârea AGA, hotărârea tribunalului pe întregiri grave la cererea oricărui asociat.

PJ de drept public se dizolvă în condiții și pentru cazurile prevăzute de lege. Principalul efect este lichidarea. Lichidarea este operațiunea juridică prin care se valorifică activul (se încasează creanțele) și se plătește pasivul. PJ suspendate înregistrării încetează la data radierii din registrele în care au fost înscrise. (Adică, la registrul comerțului, camere agricole). Celelalte PJ nesuspendate înregistrării își încetează existența la data actului prin care s-a dispus încetarea.

Raportul juridic

Raportul juridic este relația socială reglementată de o normă juridică.

Obiectul raportului juridic constă în conduita părților, adică acțiunile sau inacțiunile pe care sunt ținute părțile să le respecte.

Conținutul raportului juridic este dat de totalitatea drepturilor subiective civile și obligațiilor.

Subiectele raportului juridic sunt persoanele fizice sau juridice în calitatea de drepturi și obligații civile.

Conținutul raportului juridic

Prin conținutul raportului juridic înțelegem *totalitatea drepturilor subiective civile și a obligațiilor civile* pe care le au părțile acestui raport.

Drepturile subiective civile formează *latura activă* a conținutului raportului juridic, iar obligațiile civile alcătuiesc *latura pasivă* a acestuia.

Cele două laturi sunt interdependente, neexistând drept civil fără o obligație corelativă și invers.

Raportul juridic *real*, cât și cel *nepatrimonial*, este unul simplu cu subiectul pasiv deținător doar de drepturi, iar cel pasiv de obligația negativă de a nu face.

Raportul juridic *obligațional*, însă, poate fi doar unul simplu (contract împrumut de folosință), dar de cele mai multe ori este unul complex, fiecare parte având atât drepturi cât și obligații (majoritatea contractelor).

Dreptul subiect civil

Dreptul subiectiv civil poate fi definit ca fiind posibilitatea subiectului activ, în limitele normelor juridice civile:

1. de a avea o anumită conduită;
2. de a pretinde subiectului pasiv o conduită corespunzătoare;
3. de a solicita concursul forței coercitive a statului.

Existența dreptului subiectiv civil nu trebuie confundată cu exercițiul acesteia.

Drepturi absolute și relative

Dreptul absolut este acela prin care titularul său poate avea o anumită conduită fără avea nevoie de concursul altuia:

- Drepturile reale
- Drepturile nepatrimoniale

Caracterele dreptului absolut:

- numai titularul său este determinat ca subiect activ, cel pasiv fiind nedeterminat

- li corespunde obligația generală și negativă de a nu i se aduce atingere, care corespunde tuturor celorlalte subiecte de drept (erga omnes)

Dreptul relativ este acela în temeiul căruia titularul poate pretinde unei persoane o anumită conduită:

- Drepturile de creanță

Caracterele dreptului relativ:

- este cunoscut atât subiectul activ, cât și cel pasiv
- li corespunde o obligație corelativă care poate consta într-o acțiune (a da sau a face) sau o abținere (a nu face)

Drepturi patrimoniale și nepatrimoniale

Dreptul patrimonial este acela al cărui conținut are o valoare pecuniară:

- Drepturi reale, care sunt acelea în temeiul cărora titularul își poate exercita prerogativele asupra unui lucru în mod direct și nemijlocit, fără concursul altor persoane (drepturi absolute);
- Drepturi de creanță, acelea în temeiul cărora subiectul activ, creditorul, poate pretinde subiectului pasiv, debitorul, o anumită acțiune sau inacțiune (drepturi relative).

Dreptul nepatrimonial este acel drept subiectiv al cărui conținut nu poate exprimat în bani:

- Drepturi care privesc existența și integritatea fizică sau morală ale persoanei: dreptul la viață, la sănătate, la demnitate etc.;
- Drepturi care privesc identitatea persoanei: dreptul la nume, la pseudonim, la domiciliu, la naționalitate etc.;
- Drepturi care decurg din creația intelectuală (cele care nu sunt patrimoniale).

Drepturi principale și accesorii

Dreptul principal este cel care are o existență de sine stătătoare, soarta sa nedepinzând de alt drept:

- Drepturi reale principale: dreptul de proprietate (publică și privată) și dezmembrămintele sale (dreptul de uzufruct, uz, abitație, servitute sau superficiei), dreptul de administrare, dreptul de concesiune;
- Drepturi de creanțe principale: drepturile creditorului cum ar fi: să primească bunul, să-i fie plătit prețul.

Dreptul accesoriu este acel drept care nu are o existență de sine stătătoare, fiind legat de un alt drept subiectiv civil:

- Drepturi reale accesorii: dreptul de ipotecă, dreptul de gaj, privilegiile;
- Drepturi de creanță accesorii: dreptul creditorului de a-l fi plătită dobânda aferentă creanței principale, dreptul izvorât din clauza penă etc..

Drepturile pure și simple și afectate de modalități

Dreptul pur și simplu este acela care conferă maxima certitudine titularului său deoarece nici existența și nici exercitarea lui nu depind de vreo împrejurare viitoare.

Dreptul afectat de modalități este acela care nu mai oferă o deplină siguranță titularului, existența sau exercitarea lui depinzând de o împrejurare viitoare.

Modalitățile sunt: termenul, condiția sau sarcina.

Obligația civilă

Prin obligația civilă înțelegem îndatorirea subiectului pasiv al raportului juridic civil:

1. de a avea o anumită conduită, corespunzătoare dreptului subiectiv corelativ;
2. acțiune sau inacțiune;
3. care poate fi impusă prin concursul forței coercitive a statului.

Terminologic, termenul obligație mai poate avea și alte înțelesuri, poate însemna raportul obligațional (raport de obligații), dar și înscrisul constatator al unei creanțe.

Obligațiile de a da, de a face sau de a nu face

Obligația de a da constă în: obligația (îndatorirea) de a constitui sau a transmite un drept real. **Exemplu:** Obligația vânzătorului de a transfera cumpărătorului dreptul de proprietate asupra bunului vândut.

Obligația de a face constă în: obligația (îndatorirea) de a executa o lucrare, a presta un serviciu ori de a preda un lucru. **Exemplu:** Obligația vânzătorului de a înmâna, preda bunul obiect al contractului.

Obligația de a nu face ceva are conținut diferit, după cum este corelativă unui drept absolut ori unui drept relativ (cum e cel de creanță), înseamnă îndatorirea generală de a nu se face nimic de natură a aduce atingere acelui drept, sau înseamnă a nu face ceva ce ar fi putut face dacă debitorul nu s-ar fi obligat la abținere.

Exemplu: Obligația de menținere a unei oferte pe un anumit termen asumată într-un contract de vânzare-cumpărare.

Obligația de rezultat vs. De diligență

Obligația de rezultat este considerată îndeplinită dacă debitorul a ajuns la rezultatul urmărit de părți. **Exemplu:** obligația împrumutatului se consideră îndeplinită la momentul restituirii sumei împrumutate. Nu are importanță dacă împrumutatul a făcut sau nu toate eforturile necesare pentru restituirea sumei, dacă la data scadentă suma nu a fost restituită, el este considerat automat ca fiind în culpă, iar obligația ca nefiind executată.

Obligația de mijloace (de diligență) consta în datoria debitorului de a depune eforturi pentru a atinge un anumit rezultat. Dacă rezultatul urmărit de părți nu este atins, aceasta nu înseamnă ca debitorul este în culpa. **Exemplu:** Cazul profesiilor liberale.

Obligația perfectă și imperfectă

Obligația perfectă este acea obligație a cărei executare este asigurată în caz de neexecutare de către debitor, printr-o acțiune în justiție și obținerea unui titlu executoriu ce poate fi pus în executare silită (prin executorul judecătoresc, ca regulă).

Obligația imperfectă (numită și naturală) acea obligație - tot juridică - a cărei executare nu se poate obține pe cale silită, dar odată executată, de bună voie de către debitor, nu este permisă restituirea ei.

Clasificare contracte

Contractul

Contractul este acordul de voință dintre două sau mai multe persoane cu intenția de a constitui, modifica, transmite sau stinge un raport juridic.

Clasificare:

1. **Contracte consensuale, solemne și reale**
 - a. Contractul **consensual**: simplu acord de voință, este suficient pentru formarea lui valabilă, spre **exemplu** vânzarea/cumpărarea unui bun mobil.
 - b. Contractul **solemn**: pentru a fi valabil, contractul trebuie să îndeplinească formalitățile prevăzute de lege: donația, ipoteca, vânzarea/cumpărarea unui imobil.
 - c. Contracte **reale**: pentru a fi valabil, trebuie însoțit de predarea unui bun debitor, spre **exemplu** contractul de transport, de gaj, de comodat
2. **Contracte sinalagmatic (sau contracte bilaterale) și unilaterale**
 - a. Contractul **sinalagmatic**: când obligațiile născute din acesta sunt reciproce și interdependente. Dacă nu se îndeplinesc cele două condiții, contractul este unilateral. Contractul sinalagmatic dă obligații pentru ambele părți contractate, astfel că fiecare parte este și debitor și creditor în același timp din momentul încheierii contractului.
 - b. Contractul **unilateral**: numai o parte se obligă. Contractul rămâne unilateral, chiar dacă pe parcursul executării sale se nasc obligații și în sarcina celeilalte părți. **Exemplu**: contractul de depozit cu privire la cheltuielile suplimentare pe care trebuie să le efectueze deponentul.
3. **Contractele cu titlu gratuit și contracte cu titlu oneros**
 - a. Contractele **cu titlu gratuit**: numai o parte urmărește să procure celeilalte părți un avantaj sau beneficii fără a obține în schimb vreun avantaj. Spre **exemplu**: donația, împrumutul fără dobândă, depozitul gratuit
 - b. Contractul **oneros**, este contractul prin care ambele părți doresc obținerea unui avantaj. Se împart în două categorii:
 - i. **Comutative**: contractul în care pentru părți, din momentul încheierii sale, existența și emiterea prestațiilor sunt certe. **Exemplu**: vânzarea, cumpărarea, schimbul
 - ii. **Aleatorii**: Este contractul prin care prin natura lui sau prin voința părților oferă cel puțin uneia din părți șansa unui câștig sau o expune la riscul unei pierderi ce depinde de un eveniment viitor și incert (nesigur). **Exemplu**: contractul de asigurare, renta viageră, pariul, jocul
4. **Contracte principale și contracte accesorii**
 - a. Este **principal** contractul care are o existență de sine stătătoare. Soarta sa nu depinde de soarta juridică a unui alt contract. **Exemplu**: vânzarea/cumpărarea, împrumutul.
 - b. Este **accesoriu** contractul care nu are existență de sine stătătoare, el depinzând de soarta juridică al unui alt contract, numit principal. **Exemplu**: contractul principal este contractul de împrumut. Contractul accesoriu este contractul de gaj.

Continuare clasificare contracte

Continuare clasificare:

5. **Contracte strict personale și contracte realizate prin reprezentare**

- a. Contractele **strict personale** sunt realizate de persoanele și se execută pentru persoana care l-a încheiat.
- b. **Contractele realizate prin reprezentare** se încheie prin reprezentare și se execută pentru o altă persoană, spre **exemplu** prin mandatar. **Exemple:** mandat, căsătoria
- 6. **Contractele tipice și atipice**
 - a. **Contractele tipice** se numesc numite. Ca principiu au o reglementare în cod sau în legislație
 - b. **Contractele atipice** se numesc nenumite. Nu au o reglementare expresă și o denumire proprie. Contractele nenumite li se aplică regulile generale din materia contractelor, iar dacă acestea nu sunt suficiente, se aplică regulile speciale cu privire la contractul cu care se aseamănă cel mai mult.
- 7. **Contractele cu executare dintr-o dată și cu executare succesivă**
 - a. **Contractul cu executare dintr-o dată** este contractul a cărui executare implică o singură prestație din partea celui care se obligă (debitorului). Este sancționat în caz de neexecutare culpabilă prin rezoluțiune.
 - b. **Contractul cu executare succesivă:** executarea lui implică mai multe prestații eșalonate în timp. Spre **exemplu:** contractul de întreținere, de locațiune, de rentă viageră. Este sancționat prin reziliere în caz de neexecutare.
- 8. **Contracte negociate, de adeziune și obligatorii**
 - a. **Contractul negociat** este negociatul discuției, al negocierilor dintre părțile eventualului contract cu privire la clauzele acestuia fără a li se impune nimic din exterior.
 - b. **Contractul de adeziune:** atunci când clauzele sale sunt impuse ori sunt redactate de una din părți pentru aceasta sau ca urmare a instrucțiunilor sale. Cealaltă parte nu are decât să le accepte ca atare. Spre **exemplu:** contractul de transport pe calea ferată, pe avion, abonamentul pe RATB.
 - c. **Contractul obligatoriu:** condițiile încheierii lui sunt impuse de lege, de autoritățile publice sau de organisme profesionale. Părțile în acest caz nu au nicio opțiune în privința încheierii sau neîncheierii sale. Spre **exemplu:** asigurarea de răspundere civilă pentru proprietarii de autovehicule sau de locuințe.
- 9. **Contracte simple, (complexe sau cadru)**
 - a. **Simplu** este contractul care se compune dintr-o singură operațiune juridică. **Exemplu:** vânzare/cumpărare, schimb, donație
 - b. **Contractul cadru sau complex** este format din mai multe operațiuni juridice. Este acordul de voință prin care părțile convin să negocieze, să încheie, să mențină raporturile contractuale ale căror elemente esențiale sunt determinate de acesta. Modalitatea de executare a contractului cadru, în special termenul și volumul prestațiilor și dacă este cazul, prețul acestora, sunt precizate prin convecții ulterioare. **Exemplu:** contractul de viză, care este format din mai multe contracte.

Încheierea contractului

Încheierea contractului este guvernată de principiul încheierii contractuale și constă în faptul de că persoanele fizice sau juridice pot încheia contracte și le pot stabili conținutul.

Condițiile de valabilitate sau de validitate ale încheierii contractului:

- 1. Capacitatea de încheia contracte:
 - a. Facem distincție între capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu (<14, 14-18, >18 ani)
- 2. Consimțământul valabil exprimat
 - a. Este hotărârea de a contracta ale ambelor părți.

3. Un obiect valabil determinat
4. O cauză valabilă a obligațiilor

Încheierea contractelor se face ca principiu a negocierilor între părți sau prin acceptarea unui oferte fără rezerve pe care a transmis-o ofertantul. Negocierea presupune ca părțile să se pună de acord în privința elementelor esențiale ale contractului. Elementele secundare se pot stabili ulterior de către părți. Formarea contractului este de asemenea guvernată de principiul libertății de voință a părților: de a încheia sau nu contracte, de a iniția sau de a rupe negocierile.

Momentul încheierii contractului este acela când oferta se întâlnește cu acceptarea. Dacă părțile sunt prezente în același loc, contractul se consideră încheiat în momentul realizării acordului de voință sau al exprimării consimțământului. Există și posibilitatea încheierii contractului între absenți. Între absenți, acordul de voință se realizează prin formarea unei oferte realizate prin acceptare. Codul civil consacră teoria recepțiunii, adică contractul se consideră încheiat în momentul și în locul în care acceptarea ajunge la ofertant, chiar dacă acesta din urmă nu a luat cunoștință de ea.

Locul încheierii contractului: între persoanele prezente, locul este cel în care se află. Dacă este prin corespondență, locul este acolo unde oferta se întâlnește, adică la ofertant (teoria informațiunii). Locul este la destinatar dacă acesta săvârșește un act concludent fără a-l anunța pe celălalt (execută fără să anunțe).

Cazuri speciale:

- Pentru contractele comerciale aflate la distanță, potrivit ordonanței 120/2000 modificată
- Pentru contractele încheiate prin mijloace electronice, potrivit legii 365/2002 privind contractele încheiate prin mijloace electronice și 455/2001 privind semnătura electronică.

Oferta

Oferta se mai numește și pollicitațiune. Oferta este o propunere făcută de ofertant în vederea încheierii contractului. Este un act juridic unilateral.

Condiții:

- Trebuie să cuprindă o propunere de a contracta;
- Să fie neechivocă;
- Să fie decisă și completă (**exemplu:** o ofertă fără preț nu este completă).

Poate fi adresată unor persoane determinate sau nedeterminate. **Exemplu:** un producător de struguri face o ofertă de preț pentru cei care fabrică vinul.

Oferta poate fi cu termen și fără termen. Termenul poate fi stabilit de ofertant și înăuntrul lui se poate accepta oferta. Fără termen se poate realiza oferta unei persoane prezente și trebuie acceptată de îndată. Se pot adresa ofertele către persoane absente cu menținerea unui termen rezonabil. Oferta fără termen de acceptare poate fi revocată oricând până la încheierea contractului.

Acceptarea ofertei

Este consimțământul destinatarului ofertei de a încheia contractul.

Condiții:

1. Acceptarea trebuie să fie în conformitate cu oferta;
2. Să fie neîndoieală;
3. Să ajungă în termen la autorul ofertei (acceptarea făcută de destinatar trebuie să ajungă la ofertant în termen - cel târziu la momentul scadent al ofertei);
4. Să fie comunicată ofertantul.

Consimțământul trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1. Să fie serios;
2. Să fie exprimat liber;
3. Să nu fie viciat de vicii de consimțământ:
 - a. Eroarea: falsă reprezentare a realității la încheierea unui contract. Una din părți este în eroare cu privire la anumite elemente a realității. Este o eroare spontană și este în necunoștință de cauză.
 - b. Eroare doliul: falsă reprezentare cu inducere în eroare. Îmbracă forma unor manopere dolozive, cu scopul de a păcăli.
 - c. Violența: inducerea unei temeri pentru încheierea contractului. Se poate face prin amenințare asupra persoanei contractate, asupra persoanelor apropiate sau a bunurilor acesteia.
 - d. Leziunea: privește minorii. **Exemplu:** cumpărarea unei biciclete de la un copil și oferirea în schimb a unui leu.